

5. Шумаєва С.П. До питання медіа-освіти в школі / С.П. Шумаєва // Педагогіка і психологія; Науково-теоретичний та інформаційний журнал НАПН України. – К.: Педагогічна думка. – № 4 (29). – 2009. – С. 44-50.

Смирнова І.

докторант

*Інститут професійно-технічної освіти НАПН України
(м. Київ, Україна)*

СТРУКТУРНІ КОМПОНЕНТИ

ЕЛЕКТРОННИХ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ СУЧАСНИХ ВНЗ

Важливі проблеми інформатизації загальної освіти, впровадження ІТ та електронно-освітніх ресурсів у навчально-виховний процес навчальних закладів України всіх ступенів і рівнів акредитації відображені в роботах А.М. Гуржія, М.І. Жалдака, Ю.О. Жука, Р.С. Гуревича, О.І. Іваницького, І.О. Захарової, Л.А. Карташової, М.М. Козяра, В.М. Кухаренка, Є.І. Машбиця, С.В. Медвецького, В.М. Монахова, С.О. Семерікова, В.П. Сергієнка, Н.Л. Сосницької, О.В. Співаковського, О.М. Спіріна, В.І. Сумського, С.А. Ракова, О.П. Поліщука, І.О. Теплицького, С.П. Ткаченко, Ю.В. Триуса, А.В. Хуторського, В.В. Ягупова та інших.

Плідний аналіз сучасних наукових досліджень демонструє, що інформатизація освіти призвела до підвищення популярності розробки електронних освітніх ресурсів в освіті та практичному їх використанні, застосуванню мережі Internet, соціальних й хмарних сервісів. Означені нами напрямки досліджують Н.Р. Балик, В.Ю. Биков, Р.С. Гуревич, Н.П. Дементієвська, М.І. Жалдак, А.П. Забарна, І.О. Захарова, Л.А. Карташова, А.М. Коломієць, В.В. Лапінський, Н.В. Морзе, Є.С. Полат, Є.Д. Патаракін, Тім О'Рейлі.

В роки сучасності електронні форми навчання активно набули свого поширення в освітньому середовищі загальноосвітніх закладів нашої України на всіх рівнях навчання. Технології мережевих комунікацій і хмарних обчислень суто вплинули на поширення сервісів і зміни аспектів методології проведення навчального процесу [1; 2]. Наголосимо, що при розробленні сучасних ЕОР можуть бути використані будь-які довільні інструментальні програмно-технічні та апаратні засоби за умов дотримання вимог щодо створення і використання об'єктів саме

авторського права і суміжних прав, які обов'язково регулюються Законом України «Про авторське право і суміжні права» та іншими законодавчими актами України [5].

Під електронно-освітніми ресурсами вважатимемо навчальні, наукові, інформаційні, довідкові матеріали та засоби, розроблені в електронній формі та представлені на сучасних носіях будь-якого типу або розміщені у різнорангових комп'ютерних мережах, які відтворюються суто за допомогою електронних цифрових технічних засобів і необхідні саме для ефективної організації навчально-виховного процесу, в частині, що стосується його наповнення якісними навчально-методичними матеріалами. Зазначимо, що ЕОР є складовою частиною навчально-виховного процесу загальноосвітніх закладів, має навчально-методичне призначення та використовується для забезпечення навчальної діяльності вихованців, учнів, студентів і вважається одним з головних елементів інформаційно-освітнього середовища навчального закладу [5].

Вважаємо, що саме структурні компоненти електронних освітніх ресурсів сучасних ВНЗ, саме як контент інформаційно-освітнього середовища загальноосвітнього навчального закладу, перетворюються на визначальний чинник сучасної системи навчання інформаційних технологій, а їх застосування, як правило, стає істотною умовою трансформації педагогічної діяльності, яка включає пізнавальний, конструктивний, організаторський та комунікативний компоненти [3]. Пізнавальна діяльність спрямована на вивчення можливостей, форм і методів включення електронно-освітніх ресурсів у навчально-виховний процес навчального закладу, визначає всі подальші компоненти діяльності викладача за умови їх використання. Конструктивна діяльність – передбачає добір і проектування навчального матеріалу з опорою на навчальний план, навчальну програму з урахуванням теоретичних й практичних завдань та умов навчання з використанням електронно-освітніх ресурсів, а також можливостей викладача й індивідуальних якостей студентів. Комунікативна складова полягає в розробленні певної сучасної системи реального застосування електронно-освітніх ресурсів для обміну інформацією тощо. Вона є індивідуальною для кожного викладача, але обов'язково має базуватися на загальних принципах використання інформаційних технологій у навчально-виховному процесі. Організаторська діяльність передбачає організацію власної діяльності викладачів і студентів. Зміни в організації діяльності студентів визначаються тим, що застосування інформаційних технологій дає змогу, за різних форм навчання (колективної, групової, індивідуальної), досягти високого рівня

індивідуалізації навчання, бажано будувати його відповідно до можливостей і здібностей кожного студента [4].

Робота викладача сучасності з навчальними ресурсами інформаційного середовища починається з аналізу результатів роботи з вивчення відповідних тематичних блоків, що забезпечує індивідуальний підхід, відповідно до якого викладач навчального закладу може розробити для кожного студента окремі індивідуальні завдання (ІНДЗ) щодо підготовки до роботи з ЕОР, які забезпечують педагогічний контроль і виміри. На цьому ж етапі викладач визначає точний час, що відводиться на виконання завдань, і початок їхньої роботи з підсистемою контролю знань [1]. За результатами нашого дослідження можемо констатувати, що найважливішими структурними компонентами електронних освітніх ресурсів сучасних ВНЗ можуть виступати саме такі елементи [1; 5]:

- електронні підручники, що містять теоретичний матеріал, глосарій, а також теми семінарських і практичних робіт;
- плани лекційних і практичних занять;
- віртуальні лабораторні комплекси;
- конспекти-презентації лекцій;
- завдання до практичних робіт;
- навчальні завдання для самостійної роботи й вимоги до них;
- питання й завдання до підсумкової атестації;
- описи інформаційних засобів і технологій, необхідних для виконання навчальних завдань;
- методичні вказівки до використання цього комплексу;
- електронні банки тестів;
- посилання на додаткові інформаційні ресурси по дисципліні в мережі Internet;
- додаткові навчальні матеріали (підручники, посібники, журнали й ін.).

Враховуючи, що якість електронно-освітніх ресурсів має відповідати потребам сучасного навчання, в закладах освіти необхідно проводити заходи, спрямовані на ознайомлення викладачів зі спеціальними дидактичними вимогами, якими обумовлено застосування електронно-освітніх ресурсів у навчанні. Це можуть бути семінари та майстер-класи, де студенти й вчителі досліджують вимоги до використання інформаційних технологій у навчально-виховному процесі загальноосвітнього закладу нашої України: психолого-педагогічні, технічні, ергономічні, збереження здоров'я, дизайну тощо.

Література:

1. Гуржій А.М. Електронні освітні ресурси як основа сучасного навчального середовища загальноосвітніх навчальних закладів / А.М. Гуржій, В.В. Лапінський // Інформаційні технології в освіті: Зб. наук. праць. – Вип. 15.– Херсон: ХДУ. – 2013.– С. 3-5.
2. Жалдак М.І. Комп'ютерно орієнтовані засоби навчання математики, фізики, інформатики / М.І. Жалдак, В.В. Лапінський, М.І. Шут. – К.: Дініт, 2004. – 110 с.
3. Карташова Л.А. Система навчання інформаційних технологій майбутніх вчителів суспільно-гуманітарних дисциплін: монографія / Л.А. Карташова. – Луцьк: СПД Гадяк Ж. В., друкарня «Волиньполіграф», 2011. – 264 с.
4. Лапінський В.В. Принцип наочності і створення електронних засобів навчального призначення / В.В. Лапінський. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://narodnaosvita.kiev.ua/Narodna_osvita/vupysku/9/statti/lapinskiy.htm
5. Положення про електронні освітні ресурси / Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 01.10.2012 № 1060. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1695-12/>

Стельмах Ю.

*студентка 5 курсу педагогічного факультету
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
(м. Ізмаїл, Україна)*

Науковий керівник – доц. Смирнова І.М.

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ НАВЧАЛЬНИХ ПОСІБНИКІВ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

На сучасному етапі розвитку людства навчальний процес в загальноосвітніх закладах неможливо уявити без використання сучасних електронних засобів навчання. Особливе місце серед них посідають електронні навчальні ресурси, у тому числі електронні навчальні посібники (ЕНП). Наголосимо, що педагогічно доцільно дібрані комп'ютерні програмні засоби забезпечують розвиток творчих здібностей, стимулюють пізнавальну активність, емоційну сферу школярів, початкових класів тощо. Під час використання ЕНП у навчальному процесі початкової школи, необхідно враховувати їх відповідність індивідуальним особливостям молодших школярів і специфіку конкретних навчальних предметів.